

A kiskundorozsmai szeméttelep. (Fotó: Schmidt Andrea)

■ A szállító is szemetel ■ Talicska, vagy konténer? ■ Rotterdamban tilos

Az ügyvezető igazgató először arról beszélt, hogy a Dél Azur Net Kft. takarítja ki a város majd' minden piacát, megbízzójuk, a Szegedi Vásár- és Piacigazgatóság teljes megelégedésére. Az árusok és vásárlók után maradt szemetet konténerekbe gyűjtik, s két szállítóautóval hordják el. Igen ám, de hova? Erről kérdeztük Vér Györgyöt:

■ **Őnök is azok közé tartoznak, akikre a VGV pénzbüntetés kiszabását kérte, mert – mit sem törődve a tilalommal – a gyálaréti telepre vitték a szemetet. Ön hogyan vélekedik erről?**

– Igaz, hogy leraktunk ott szemetet, de minden figyelmeztetés nélkül kaptuk az elmarasztalást. Itt sok mindent tisztázni kellene. Például: mi a „lakossági”, és mi a „közületi” hulladék? Pontos fogalom-meghatározásra lenne szükség. Ha ugyanazt a szemetet talicskában toljuk, akkor oda lehet vinni, konténerbe gyűjtve már nem?

■ **De mégiscsak tiltott helyen rakták le a szállítványt. Miért?**

– Véleményem szerint a VGV monopolhelyzetre tör, s igyekszik kiszorítani a hozzánk

„Kukaverseny”

Nemrégiben alkalmam nyílt körütekinteni a gyálaréti szemétdombról, amelyet elvileg csak a környékbeli lakosság gyarapíthatna a háztartásokban keletkező hulladék kihordásával. Az „ideiglenes” lerakót viszont többen összetévesztik a Sándorfalvi úti központi teleppel, s tonnaszámba borogatják le az innen-onnan származó szemetet, mit sem törődve a lebukás veszélyével.

Hivatásszerű hulladékszállítással viszont nem csak a Szegedi Városgazdálkodási Vállalat foglalkozik. Vannak „kisebb halak” is a piacon: például a Dél Azur Net Kft., amelynek ügyvezető igazgatója, Vér György is fontosnak tartotta, hogy elmondja véleményét. Lássuk tehát „a szemétdomb másik oldalát...”

hasznoló, kisebb szállítókat. Ezt abból gondolom, hogy a VGV folyamatosan emeli a Sándorfalvi úti telepen szedett lerakási díjat, miközben a szemétszállítás díját alacsonyan tartja. Saját autótól természetesen nem kéri a lerakási pénzt, ezért aztán mi kerülünk egyre reménytelenebb helyzetbe. Ott tartunk, hogy minden fuvarunkra ráfizetünk. Ez a helyzet sérti a verseny szabadságát, mert nem biztosít egyenlő esélyt. Kérdés: ha mi bedobjuk a törülközőt, a VGV el tudja-e

hordani helyettünk is a szemetet?

■ Természetesen meghallgattuk a másik felet is. *Szabó Ferenc*, a VGV igazgatója így vélekedik az ügyről:

– Először is: ha a vállalkozó hivatásszerűen végzi a hulladékszállítást, akkor már nem „lakossági” szemetet szállít. De nem ez a lényeg: ahelyett, hogy meghatározásokon lógolnánk, inkább arra törekedjünk, hogy a jogszabály szellemében járjunk el. A környe-

zetvédelmi és köztisztasági szempontok egyaránt azt követelik, hogy kommunális hulladékot kizárólag erre a célra berendezett lerakótelepen gyűjtsünk. Ebből pedig csak egy van: a Sándorfalvi úti. Az összes többi helyen tilos a szemétkihordás! Viszont – sajnos – az is igaz, hogy a gyakran járhatatlan utcák miatt, ahová autók nem mindig tudnak bemenni, kénytelenek vagyunk megtérni az ideiglenes lerakókat; de kizárólag lakossági célokra! Hivatásos szállítóknak nem tehetünk engedményt. A Gyálarétre titokban kihordott szemét eltakarítása évi 12 millió forintunkba kerül. És itt nem csak a VGV pénztárcájára kell gondolni, hanem mindannyiunkra, hiszen a mi tulajdonosunk az önkormányzat, vagyis a város.

■ **Viszont a központi telepen csak a többi szállítótól szednek lerakási díjat. Nem sérül ezzel a verseny szabadsága?**

– Még egyszer mondom: egyetlen engedélyezett lerakótelep van, s az a VGV kezelésében áll. A környezetvédelem biztosítása magasabbrendű cél, mint a vállalkozók látszólagos, vagy vélt jogsérelme. Környezetünk minősége nem lehet tárgya a piaci versenynek! Ma-napság gyakran hivatkozunk a „Nyugatra”, hadd mondjak én is egy példát: Rotterdamban sem tűrik meg a kis hulladékszállítókat, s egy (!) önkormányzati vállalat végzi ezt a szolgáltatást. Ez a tendencia Nyugat-Európa túlnyomó részén is érvényes, s nálunk sem lehet másként. A piac nem lehet cél, csak eszköz. A valódi cél: környezetünk megőrzése, s ez nem lehetséges az ellenőrizhetetlenül tevékenykedő magáncégek esetében, amelyek kizárólag arra törekcszenek, hogy a szeméttől minél gyorsabban, minél kisebb költséggel megszabaduljanak.

■ **A VGV egymagában is képes lenne kitakarítani a piacokat is?**

– Természetesen. Sőt: az egész megyéről szóló hulladékgazdálkodási tervek szerint a régió kiszolgálására is képesek leszünk.

Nyilas Péter

■ Porland áldozatai

Lélegzetvétel segítséggel

Nem kérte eme önzetlenséget tőlük senki, csak úgy maguktól értetődőnek tekintették, hogy saját módjukon segítsék a magyar egészségügy – valahol mindig lyukas – hálójában vergődőket.

Adakozások, jókódások nélkül ugyanis nem megy, hiszen fizethetünk magas társadalombiztosítási járulékot, sok helyütt még sincsenek meg a legalapvetőbb feltételek egy-egy betegség sokoldalú terápiájához. E hiányok miatt és pótlására jönnek létre aztán a tisztességes – nem állami átmentésekből születő – alapítványok.

■ – A társadalombiztosítás gondoskodik arról, hogy az országban – százszázalékos térítés mellett – kaphatók az asztma gyógyításához szükséges legjobb gyógyszerek. Ám az asztma-terápia másik, igen fontos részét, a testedzést a tb már nem „szponzorálja”. Ez utóbbit támogatandó hoztuk létre az alapítványt – kezdte beszélgetésünket *Nagy Zsuzsanna*, a *Lélegzet Alapítvány* kuratóriumának tagja. – Ötvenezer forintos alapítókével indultunk, amit az asztmás gyermekek szülei adtak össze. Pillanatnyilag van 350 ezer forintunk, s vannak vágyaink, amelyeket szeretnénk mielőbb valóra váltani. Az első és legfontosabb, hogy a gyerekkórház egyik melléképületének alagsorában kialakítsunk egy 40 négyzetméteres tornatermet.

– Az asztmagyógyítás nélkülözhetetlen eleme ugyanis a testmozgás – indokolja szakmailag a tornaterem fontosságát *dr. Bittera István* főorvos, a *Lélegzet Alapítvány* kuratóriumának tagja. – A légzőizmok és a légzőtechnika fejlesztéséhez elengedhetetlen a rendszeres testmozgás. Az úszás kivált fontos, hiszen növeli a légzőkapacitást, s egyenletes légzésre szoktatja a gyereket. Az asztmások számára tehát létkérdés az úszás, amire viszont itt, a „fürdők” városában alig van lehetőség. Az uszoda vezetőitől ugyan minden támogatást megkapunk, valamint néhány megszállott ember jóvoltából egész évben van lehetőség az asztmások gyógy-

A bélyegzőkészítő, a Szent Mihály utcában, nem fogadott el egy fil-lért sem az alapítvány által rendelt stempliert. Azt mondta: neki ugyan nem asztmásak a gyermekei, de ez a minimum, amivel ő segíthet a kis betegeknek. A Rókus-i Általános Iskola test-nevelő tanára, Guba Pál, évek óta ingyen és bérmentve vállalja az aszt-más gyermekek téli és nyári táboroztatását.

úsására, de kevés a hely a Sportban ennyi gyermek számára.

– Ezért kellene önálló kis medence, aminek ideális helyéül szolgálna a gyerekkórház udvara. Óriási dolog lenne, de akárhogyan is számoljuk, ez 8–10 millió forintba kerül – mondja Nagy Zsuzsa. – Sok ígéretet kaptunk, így jelentkezett egy cég, ahol ingyen elkészítenék a terveket, egy másik, amelyik fillér nélkül ki-csempézné, a harmadik pedig megcsinálná a sátorotétot...

– De előbb a tornaterem legyen meg – mondja a főorvos úr immáron a helyszínen, az egykori pinceklubbban, amiből tornatermet kellene „varázsolni”. – A legnagyobb gondot és kiadást a vizesblokkhoz csatlakoztatás jelenti, hiszen itt tusolót is ki kell alakítani.

A leendő tornaterem, méreteit tekintve kicsi, de arra elég, hogy egy szobakerékpár, súlyzók, bordásfal, s egyáltalán, a mozgás lehetősége itt meglegyen, ami bizvást nemcsak a kis asztmás betegek javát szolgálja.

A jó szándékban nincs oly nagy hiány, mint a pénzben, hiszen a gyerekkórház is nagyon támogatja az alapítványt, s vállalná a tornaterem fenntartási költségeit és a gyógytornász is biztosítaná. Am addig még egyaránt elkélne az anyagi, fizikai és szellemi segítség.

Kalocsai Katalin

A Lélegzet Alapítvány számlaszáma: OTP 289-98008/3884-9

■ „Végzettségemet tekintve eredetileg ugyan textiltechnikus, ténylegesen azonban pedagógus és népművelő volnék – mindig is az utóbbi hivatás töltötte ki az életemet. A mozgalomnak, melyben éltem, s amelynek hivatásos munkásként a felnőttoktatástól a közművelődésig sok mindennel foglalkoztam, a teljes felbomlását már nem vártam meg. Már 1990-ben látszott, hogy előbb-utóbb létszámfeletti leszek én is, hát búcsút vettünk egymástól. Igen, végkielégítéssel. Kifestettük belőle az előszobát. Ezt akkor én még nem vettem igazán a lelkemre – a szakmai közeg persze hiányzott, de a dolgot amolyan „hát van ilyen”-nek fogadtam el. Az iskolán kívüli művelődésnek persze szerintem éppenséggel ilyen átmeneti helyzetekben volna hihetetlen fontossága, mint amilyenben a ma embere él – hogy csak azt a réteget említsem, amelyeknek egy-két év alatt megszaladt ugyan, de amelyiknek a kulturáltsága, műveltsége megmaradt – no, nem minősítem, milyen szinten.

Szóval állást kerestem, s átmenetileg találtam is a város egyik olyan intézményénél, ahol aztán ismét utolért a létszámleépítés. Amikor egy budapesti alapítvány, mely munkanélküliek külföldre közvetítésével, kinti foglalkozta-

„Az ember ijesztően kezd leépülni...” Monológ a majdnem-munkanélküliségről

tásával kívánt enyhíteni a már 1991-ben látszó feszültségeken, szegedi irodája vezetőjének hívott, igent mondtam. Ez a fiók egészen addig működött – utolsóként az országban –, amíg már nem volt, aki a bérmet fizesse. Az első sokk végülis ekkor ért: kérem, nekem gyerekm van – egyedül nevelem a fiamat – , nekem dolgoznom kell! Fizetségért!

Ingázó lettem és egy budapesti egyházi közösség kulturális programjainak és öregek klubjának szervezője. Nem volt más választásom: a fiam innen, ahol az édesanyja, a nagyszülei élnek, ahol a lakásunk van, nem volt mozdítható. S itt nekem is meg kellett hagynom a hazatérési lehetőséget – lakáscseréről tehát szó sem lehetett. Különben is mit kaptam volna ezért a kis panellakásért Pesten? Egy fél szobát, talán.

A sors abban a nehezen, de még életképesen működő helyzetben rámhozott egy betegséget, ami fél éves táppénzzel, aztán jelentős életforma- és életmódváltással járt, s amit nyilván egész további életemben elviselni kényszerülök. A távnevelés is egyre kevésbé

Az itt következő monológot egy olyan férfitől hallottam, aki olvasta Válasz nélkül címmel megjelent jegyzetemet. Azt az írást, melyben kutattam az okát, miért zárkóznak el az akár név nélküli szerepléstől a munkanélkülivé lett, s gyötrelmes helyzetbe került diplomások. Ő előbb telefonon hívott, majd beszélgetni a lakására. Jó, hogy a helyébe mentem: az otthonában az ember oldottabb és jobban megismerhető. Előjáróban annyit kell még elmondanom az olvasóknak, hogy – a beszélgetőtárs felismerhetőségét kerüldendő – a rá jellemző tényeket, adatokat megmástitottam. Mert ő ugyan most nem így látja, de higgyünk benne, hogy a mostani élete megmáshítható...

P. K.

túnt megfelelőnek: a kiskamaszon olyan jeleket vettem észre, hogy ismét döntenem kellett: vagy hazajövök, vagy végignézem, ahogy tönkre megy. Úgy jöttem haza, hogy az egyházi munkaadóim beleegyeztek: töltsek több időt Szegeden, s kevesebbet Pesten munkával, igaz, kisebb bérért is. Most így élek, itt tartok. De nem ezért hívtam fel telefonon, én még örülhetek is, mert azért valamennyi fixem mégiscsak van.

Ha kíváncsi rá, elmondom én magának, mi bántja a ma-

gamfajta embert! Az a tapasztalata például, hogy ami jobb állásnak tűnik, azt legtöbbször alibiből hirdetik meg, pontosan tudván, hogy kinek szánják. De kamuból azért futnak egy kört... Az a felismerés sem éppen örömteli, hogy azoknak az állásoknak a betöltésébe, amikre rálátásuk van a pártoknak – s ehhez elég egy pártos munkahelyi vezető! –, bizony bele is szólnak, és sok mindent nem kérdeznék meg a jelentkezőtől, de azt, hogy a régi rendszerben párttag volt-e, azt szinte elsőként.

Nem kérdezik meg, teszem azt, hogy meg tudná-e élni a családdal a fölkinált 15 ezer nettóból. Csak kategorikusan közlik: ennyi és nem több. Nekem itt a telefon mellett – még nem kapcsolattam ki, de előbb-utóbb ez is bekövetkezik – egy egész polc tele van hirdetői újságokkal, feljegyzésekkel. Mert azt ne higgye, hogy másról szól az életem, mint Szegeden alkalmas munkát találni! De vagy rögtön kiderül, hogy akármit áruló-házaló ügynököt keresnek, vagy ha nem vagy elég éber, rámeleg egy heted, mire megvilágosodik az elméd: ezek már be is hálóztak! Én történetesen tudom magamról, hogy alkalmatlan volnék lakásröklakásra járni és mosóport vagy játékvásutat árulni. De ma már, túl ennyi mindenén és gyakorlat nélkül az felelőtlenség volna, hogy a másik két szakmában, tanárként, vagy textiltechnikusként helyezkedjek el. Ha egyáltalán lenne ilyen állás... Azt mondja: átképzés. Persze, de addig miből élünk meg? Azt mondja: vállalkozás. Persze, de miből? Milyen szakismeretre alapozva? S ha nem jön be, míg a felszámolása tart,

az ember hónapokig nyögi még a terheket, a járulékokat, az adókat, a bérleti díjakat...

S az ember egy szép napon észreveszi, hogy ijesztően kezd leépülni. Először az újságokat mondja le, aztán nem vesz könyvet – már a kezébe sem –, a mozik, színházak, ahová négy éve még szinte hazament, elfelejtheti, a gyerekének azt mondja, az idén nincs angol nyelvi tábor, s amikor a kölyök azzal nyaggatja: de hát apa, találja végre munkát! – legszívesebben elsírná magát. Nem magát sajnálja, hanem a fiát, aki a barátai szüleiért pontosan tudja, mennyit érő emberek, de azt is, a pénzzavart nem ismerik. Azt gondolja: miért kell az én fiamnak így felnőnie? Hangosan pedig arra terelgeti a nagykamaszt, hogy ne higgye, attól neki többje lesz, ha másoktól elrigrigél bármit is. Aztán a kölyök visszakérdez: apa, te miért tanultál annyit? Em-lékszem, amikor kicsi voltam, csöndben kellett játszanom, ha vizsga előtt álltál...

S ilyenkor az ember csak ránéz a fiára, aztán elfordul, kinéz az ablakon, le a parkolóba, ahol milliót érő autók sorakoznak egymás mellett, s csak magában kérdezi meg: nekik hogy sikerült talpon maradniuk? S én hol rontottam el? Én rontottam-e el egyáltalán?”